

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Міжнародний науково-технічний університет
імені академіка Юрія Бугая»

Кафедра психології та суспільно-гуманітарних наук

РОБОЧА ПРОГРАМА (СИЛАБУС)
навчальної дисципліни «Гендерна психологія»
на 2024/2025 навчальний рік

1. Реквізити навчальної дисципліни

Освітньо-професійний ступінь	перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 «Психологія»
Освітня програма	«Психологія»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Форма здобуття освіти	очна
Рік підготовки, семестр	4 рік, 7 семестр
Обсяг дисципліни (кредити ЄКТС/загальна кількість годин)	4/120
Семестровий контроль/ контрольні заходи	модульний контроль
Мова викладання	українська
Розміщення курсу	Google classroom

2. Інформація про викладачів

1. Викладачі: *Андросович Ксенія Анатоліївна*, професор кафедри психології та суспільно-гуманітарних наук, доктор психологічних наук, старший дослідник, *Майстренко Анжела Андріївна*, доцент кафедри психології та суспільно-гуманітарних наук, кандидат історичних наук. *Робочий кабінет (№102), графік роботи: понеділок-п'ятниця 10:00-18:00.*

2. Віртуальний офіс: робочий телефон: 067-157-03-45, E-mail: k.androsovyh@istu.edu.ua, посилання на вебінар Google Meet в Google classroom, графік консультацій: середа 16:00-18:00.

Більше інформації про викладачів можна знайти на сторінці [кафедри](#) офіційного сайту Університету

3. Анотація навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: формування в здобувачів освіти розуміння становлення гендерної ідентичності та виконання гендерних ролей під впливом різних інститутів соціалізації; особливостей гендерної міжособистісної комунікації; законодавства з питань гендерної рівності.

Завдання навчальної дисципліни:

ознайомлення студентів з базовими знаннями:

- історії формування гендерної психології;
- теоретичних та методологічних засад гендерної психології;
- ознайомлення з механізми впливу основних інститутів соціалізації на формування гендерних атитюдів, стереотипів, уявлень;
- поняття гендерної ролі та гендерної ідентичності особистості;
- засвоєння структури та сутності гендерних характеристик особистості;

- прикладні аспекти гендерної психології;
- нормативні документи щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

формування умінь:

- застосовувати психологічні концепції гендеру для критичного аналізу життєвого досвіду, спілкування, суспільних процесів та історичних подій;
- відрізняти стереотипи масової свідомості від об'єктивних даних;
- застосовувати методи вивчення гендерних характеристик особистості;
- проведення просвітницьких та профілактичних заходів з питань гендеру в освітньому процесі;
- проведення профілактичних заходів щодо попередження гендерного насильства;
- оперувати законодавством з питань гендерної рівності.

розвиток у здобувачів таких комунікаційних навичок:

- застосовувати основні терміни та поняття гендерної психології у публічних дискусіях;
- ефективно спілкуватися щодо гендерних питань в усній та письмових формах, спираючись на наукові психологічні дослідження;
- командної роботи при колективному обговоренні проблемних ситуацій та комплексних завдань;
- дотримуватись принципів гендерної рівності рід час комунікації і виконанні різних ролей в команді.

• формування здатності застосовувати знання та навички самостійно та відповідально:

- здатність дотримуватися норм професійної етики;
- здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку;
- здатність використовувати знання гендерної психології в різних сферах професійної діяльності та профілактиці гендерного насильства.

Навчальна дисципліна вносить вклад у формування таких компетентностей та досягнення таких результатів навчання, передбачених освітньою програмою:

загальні компетентності:

ЗК-1 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-4 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-5 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-10 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-11 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

фахові (спеціальні) компетентності:

СК-1 Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК-3 Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК-9 Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту.

СК-10 Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК-11 Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

програмні результати навчання:

ПРН-1 Визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання

ПРН-2 Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПРН-9 Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).

ПРН-10 Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПРН-11 Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій (в т.ч. у роботі з особами, що отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

ПРН-12 Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів тощо, відповідно до вимог замовника.

ПРН-13 Емпатійно взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПРН-14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПРН-15 Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПРН-16 Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПРН-17 Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПРН-18 Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

Пререквізити: знання із філософії, політології, соціології, вікової, педагогічної, соціальної психології, психології особистості, психології спілкування, психологічного консультування.

Рекомендовані навчальні матеріали та ресурси

основні:

1. Богдан Ж., Мовчан Я. Гендерна психологія: навчально-методичний посібник. Харків: Друкарня Мадрид, 2021. 155 с.
2. Гендерна рівність та права жінок: практично-методичний посібник викладача. Київ, 2020. 168 с.
3. Заграй Л.Д. Теорії гендеру. Гендерні дослідження у психології: навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2019. 264 с.
4. Порадник для гендерних радників і радниць / Упорядниця: Ю. Гончар. Київ, 2023. 67 с.
5. Ткалич М. Г. Гендерна психологія : навчальний посібник. 3-є видання, стереотипне. Київ: ВЦ «Академія», 2021. 254 с.
6. Щотка О. П. Гендерна психологія: навч. посібн. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 358 с.

додаткові:

1. Ленеке К. Сексуальні злочини та симбіотичні стосунки: наукове психоаналітичне дослідження. Київ: Видавництво «КНТ», 2024. 294 с.
2. Марценюк Т. Інтеграція гендерної складової в аналітичні матеріали. Київ: МФ «Відродження», 2019. 28 с.
3. Марценюк Т. Гендерна рівність та недискримінація на практиці. Київ: Видавничий дім «Комора», 2021. 176 с.
4. Основи теорії гендеру: навчальний посібник. Київ: «К.І.С.», 2004. 536 с.
5. Мельник М., Малиношевська А., Андросович К. Генеративний штучний інтелект у психології: значення та рекомендації для науки та практики. Інститут інформаційних технологій, vol. 103, вип. 5, стор. 188–206, жовтень 2024 р., doi: 10.33407/itlt.v103i5.5748. URL:<https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/5748>

Інформаційні ресурси в мережі інтернет:

1. Вища рада правосуддя. <https://hcj.gov.ua/page/zakonodavstvo-z-pytan-gendernoyi-rivnosti>
2. Гендер в деталях. <https://genderindetail.org.ua/>
3. Гендерна рівність та соціальна інклюзія в комунікаціях.
<https://osvita.diia.gov.ua/courses/lesson/seria-1-so-take-genderna-rivnist-ta-socialna-inkluzia>
4. Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>
5. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>
6. Повага. Кампанія проти сексизму. <https://povaha.org.ua/>
7. Стратегія гендерної рівності ради Європи на 2018-2023 pp. <https://rm.coe.int/prems-041318-gbr-gender-equality-strategy-2023-ukr-new2/16808b35a4>
8. Розпорядження КабМіНу Про схвалення Концепції комунікації у сфері гендерної рівності.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1128-2020-%D1%80#Text>
9. Українська асоціація дослідників жіночої історії (УАДЖІ).
<https://www.womenhistory.org.ua/index.php/pravlinnya-uadzhi>
10. Центр гендерної культури. <https://www.genderculturecentre.org/>
11. European Institute of gender equality. <https://eige.europa.eu/>

4. Організація вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Форми занять (найменування, кількість годин)	Форми контролю	Максимальна кількість балів
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ВСТУП ДО ГЕНДЕРНОЇ ПСИХОЛОГІЇ			
Тема 1. ГЕНДЕРНА ПСИХОЛОГІЯ: ПРЕДМЕТ, ЗАВДАННЯ			
	Лекція 1 – 2 год.		
	Самостійна робота – 4 год.	Див. примітку	
Тема 2. ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ ПСИХОЛОГІЇ			
	Лекція 2 – 2 год.		
	Практичне заняття 1 – 2 год.	Перевірка індивідуального завдання	20
	Самостійна робота – 4 год.	Див. примітку	
Тема 3. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ГЕНДЕРНОЇ ПСИХОЛОГІЇ			
	Лекція 3 – 2 год.		
	Самостійна робота – 4 год.	Див. примітку	
Тема 4. ГЕНДЕР В СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ВИМІРІ			
	Лекція 4 – 2 год.		
	Практичне заняття 2 – 2 год.	Перевірка індивідуального завдання	20
	Самостійна робота – 4 год.	Див. примітку	
Тема 5. ПСИХОЛОГІЯ ГЕНДЕРНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ			
	Лекція 5-6 – 4 год.		
	Самостійна робота – 6 год.	Див. примітку	
Тема 6. ГЕНДЕРНА РОЛЬ: СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ			
	Лекція 7 – 2 год.		
	Самостійна робота – 4 год.	Див. примітку	

	робота – 6 год.		
Тема 7. ГЕНДЕРНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ			
	Лекція 8 – 2 год.		
	Практичне заняття 3 – 2 год.	Перевірка індивідуального завдання	20
	Самостійна робота – 6 год.	Див. примітку	
		Разом поточна робота	60
	Модульний контроль 1 (2 год)	Комп'ютерне тестування	40
		Разом за кредитним модулем	100
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ГЕНДЕРНОЇ ПСИХОЛОГІЇ			
Тема 8. ГЕНДЕРНА ПСИХОЛОГІЯ ЛІДЕРСТВА			
	Лекція 9 – 2 год.		
	Самостійна робота – 6 год.	Див. примітку	
Тема 9. ПСИХОЛОГІЯ ГЕНДЕРНОГО НАСИЛЬСТВА			
	Лекція 10-11 – 4 год.		
	Практичне заняття 4 – 2 год.	Перевірка індивідуального завдання	20
	Самостійна робота – 4 год.	Див. примітку	
Тема 10. ГЕНДЕРНА ПСИХОЛОГІЯ СПІЛКУВАННЯ			
	Лекція 12 – 2 год.		
	Самостійна робота – 6 год.	Див. примітку	
Тема 11. ГЕНДЕРНА ОСВІТА І ПЕДАГОГІКА			
	Лекція 13 – 2 год.		
	Практичне заняття 5 – 2 год.	Перевірка індивідуального завдання	20
	Самостійна робота – 6 год.	Див. примітку	
Тема 12. ГЕНДЕРНА ПСИХОЛОГІЯ І РОДИНА			
	Лекція 14 – 2 год.		
	Самостійна робота – 6 год.	Див. примітку	
Тема 13. ГЕНДЕРНА ПСИХОЛОГІЯ В ЕКОНОМІЧНІЙ СФЕРІ			
	Лекція 15 – 2 год		
	Практичне заняття 6 – 2 год.	Перевірка індивідуального завдання	20
	Самостійна робота – 4 год.	Див. примітку	
Тема 14. ГЕНДЕРНА ПСИХОЛОГІЯ В ПОЛІТИЧНІЙ СФЕРІ			
	Лекція 16- 2 год		
	Самостійна робота – 6 год.	Див. примітку	
		Разом поточна робота	60
	Модульний контроль 2 (2 год)	Комп'ютерне тестування	40

	Разом за кредитним модулем	100
	Примітка. Завдання та запитання з матеріалу, що виноситься на самостійне опрацювання, включені до індивідуальних завдань та тестових завдань з модульного контролю.	

5. Політика навчальної дисципліни

5.1. Політика щодо відвідування занять

- аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно з розкладом, який розміщений на офіційному сайті Університету (ознайомитись за посиланням [Розклад](#));
- права, обов'язки та основні правила поведінки здобувачів освіти протягом навчання в Університеті регламентується [Правилами внутрішнього розпорядку для студентів МНТУ](#).

5.2. Політика оцінювання навчальних досягнень здобувачів

- система, шкали та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів наведені у [Положенні про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Заводі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#);

Критерії оцінювання індивідуальних практичних завдань:

Програмою передбачено виконання практичних індивідуальних завдань з навчальної дисципліни з максимально можливою кількістю 20 балів за кожне.

Змістовність і повнота виконання завдання (до 8 балів)	Логіка та аргументованість викладу (до 5 балів)	Творчий підхід (до 4 балів)	Оформлення та подача роботи (до 3 балів)
8 балів: завдання виконане повністю, з повним дотриманням поставлених вимог; відповіді детальні, розкрито всі аспекти теми	5 балів: роботі притаманна внутрішня послідовність, логічність і завершеність	4 бали: завдання виконане з творчим підходом, запропоновані оригінальні ідеї чи підходи	3 бали: робота оформлена відповідно до вимог, немає помилок у тексті.
7 балів: завдання виконане майже повністю, проте є незначні (1-2) пропуски	4 бали: виклад логічний, але є незначні неточності	3 бали: відчувається творчий підхід, але без особливої інноваційності	2 бали: є незначні помилки в оформленні або структурі роботи.
6 балів: завдання виконане майже повністю, проте є незначні пропуски	3 бали: наявна часткова аргументація	2 бали: завдання виконане стандартно, без оригінальності	1 бал: наявні значні помилки в оформленні роботи
4–5 балів: завдання виконане частково, окремі частини не представлено	1-2 бали: пропуски в аргументації	0–1 бал: відсутність будь-якого творчого підходу	0 балів: робота не оформлена жодним чином
3 бали: частина завдання не виконана.	0 балів – логіка відсутня		
1-2 бали: значна частина завдання			

не виконана			
0 балів: завдання не виконано			

Критерії оцінювання тестових (МК) завдань.

Кожне тестове завдання складається з кількох тестів, що оцінюються визначеною кількістю балів. Якщо тест виконаний правильно, то здобувач отримує цю кількість балів, якщо неправильно, то нуль балів.

Максимальна кількість балів за поточну роботу упродовж кредитного модуля становить 60 балів, мінімальна кількість балів для допуску до підсумкового оцінювання кредитного модуля становить 30 балів; максимальна кількість балів за підсумкове оцінювання модульного контролю становить 40 балів;

● Визначені силабусом навчальні завдання є обов'язковими для виконання здобувачами освіти. Розподіл балів за окремі завдання вказаний у розділі 5 «Організація вивчення навчальної дисципліни».

● можуть бути визнані та зараховані (повністю чи частково) у межах навчальної дисципліни результати навчання, досягнуті здобувачем поза навчальними заняттями в ЗВО «МНТУ» через формальну освіту (на основі додатку до диплому чи академічної довідки), що регулюється [Положенням про організацію освітнього процесу](#), або неформальну, інформальну освіту (через процедуру визнання, яка регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти).

5.3. Політика щодо дедлайнів та перескладання

- усі передбачені програмою завдання мають бути виконані у встановлені викладачем терміни;
- робота, яка здається здобувачем менше ніж за п'ять робочих днів до модульного контролю без поважних причин, не перевіряється викладачем;
- здобувачу, який не здав роботу у встановлені терміни з поважних причин, надається можливість здати її після встановленого терміну за погодженням із викладачем;
- ліквідація академічної заборгованості відбувається у встановлені графіком освітнього процесу терміни та у порядку, передбаченому у [Положенні про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Закладі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#).

5.4. Політика дотримання принципів академічної етики та доброчесності

- здобувачі мають дотримуватись принципів академічної етики та доброчесності наведених у [Кодексі академічної етики](#) та [Положенні про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників Закладу вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#).
- порушення принципів академічної доброчесності тягне за собою цивільно-правову та дисциплінарну відповідальність, передбачену чинним законодавством та наведеним вище положенням;
- Університет визнає важливість різноманітності студентського контингенту і прагне до створення комфортного інклюзивного та справедливого середовища для навчання різних категорій здобувачів. Будь-яка поведінка (включно з переслідуваннями, сексуальними домаганнями, дискримінацією, розпалюванням ворожнечі), яка загрожує цій атмосфері, не допускається. Інформація про прояви такої поведінки учасниками освітнього процесу під час занять має бути негайно доведена до викладача навчальної дисципліни чи адміністрації Університету.

5.5. Політика оскарження результатів підсумкового контролю

Порядок оскарження результатів підсумкового контролю (кредитний модуль чи атестація) регулюється розділом 6 [Положенні про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Зasadі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#).

5.6. Політика комунікацій

Комунікації з викладачем:

- усі обов'язкові для виконання завдання з навчальної дисципліни, рекомендації до їх виконання, максимальна кількість балів та дедлайни викладені у розділі «Завдання» відповідного навчального курсу у Classroom;
- усі важливі повідомлення для здобувачів викладач розміщує у розділі «Стрічка» відповідного навчального курсу у Classroom;
- усі виконані завдання здобувач повинен завантажувати для перевірки до навчального курсу у Classroom;
- викладач перевіряє виконане здобувачем завдання протягом наступних трьох робочих днів після завантаження роботи та виставляє отриману оцінку до електронного журналу навчального курсу у Classroom;
- при проведенні заняття у форматі відеоконференцій камери здобувачів мають бути ввімкнені протягом усього заняття;
- індивідуальні консультації викладач надає здобувачам офлайн у приміщенні та за графіком, визначеним у силабусі, або онлайн у віртуальному офісі за визначеним графіком.

Комунікації в групі

Викладач заохочує дискусії із спірних питань та проблем, що розглядаються у межах навчальної дисципліни, висловлювання власної точки зору здобувачів на предмет їх вирішення. Обговорення та дискусії мають вестись у обстановці поваги до іншої точки зору, шанобливого ставлення до думок опонентів. Критика має бути конструктивною та обґрунтованою.

Силабус навчальної дисципліни складено колективом авторів: професором кафедри психології та суспільно-гуманітарних дисциплін, доктором психологічних наук, старшим дослідником Ксенією АНДРОСОВИЧ та доцентом кафедри психології та суспільно-гуманітарних дисциплін, канд.істор.наук, Анжеєю МАЙСТРЕНКО.

«Погоджено»

Гарант освітньої програми

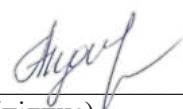
доктор психол. наук, Ксенія АНДРОСОВИЧ

(підпис)

Ухвалено рішенням кафедри психології та суспільно-гуманітарних наук (протокол №1 від 29.08.2024 року)

Завідувачка кафедри

Ксенія АНДРОСОВИЧ

(підпис)